

TAMPERE.
FINLAND

Osallisuus- ja yhteisöllisyysmalli

Kaupunginhallituksen kehittämiskokous 10.6.2019

TAMPEREEN KAUPUNKI

Sisältö

1

Arvioinnin aiemmat käsittelyvaiheet ja keskeiset havainnot

2

Osallisuus- ja yhteisöllisyysmallin uudistuksen tausta ja mallin muutokset

3

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tavoitteet ja periaatteet

4

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden johtaminen, seuranta ja arviointi

5

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämisen lähivuosien painopisteet

1. Arvioinnin aiemmat käsittelyvaiheet ja keskeiset havainnot

Osallistumisen mallin arvioinnin käsittelyvaiheet

- Osallistumisen mallia arvioitu 2018–2019 aikana
 - Aiemman Yhteinen Tampere – uusi osallistuminen -osallistumisen toimintamallin arviointi suhteessa vuonna 2017 hyväksyttyyn Sinulle paras – Tampereen strategia 2030:een ja toimintaympäristön muutoksiin arvioiden samalla osallisuusmallin onnistumisia ja juurtumisen haasteita.
- Arviointi sisältänyt mm.
 - sisäisen virkamiesarvioinnin
 - asukkaille suunnattuja haastatteluja ja kyselyjä (n. 400 osallistujaa kasvokkain, verkossa, paperikyselyllä)
 - järjestö- ja yritysysteistyön arvioimiseksi avoimia työpajoja, haastatteluja ja selvityksiä
 - erilaisia selvityksiä: vapaaehtois- ja kansalaistoiminta, viralliset vaikuttamistoimielimet, lasten parlamentti, asiakasraadit
 - luottamushenkilöiden näkemysten kuuleminen kaupunginhallituksen kokouskäsittelyssä
 - lisäksi käyty keskusteluja mm. yliopiston ja Kuntaliiton asiantuntijoiden sekä Business Tampereen ja muutamien kuntakumppanien kanssa
- Kaupunginhallitus käsitellyt mallin arviointia ja linjannut jatkokehittämisen suuntaviivoja kehittämiskokouksessaan 5.11.2018
- Kevään 2019 aikana kaupungin sisäinen asiantuntijaryhmä on valmistellut mallin uudistusta arvioinnin pohjalta

Keskeiset nostot arvioinnista

- Kaupungin osallistumiskanavat nähdään pääosin toimivina ja vakiintuneina. Niiden toiminnan painotuksia tulisi kuitenkin tarkentaa ja vahvistaa kytkeytymistä asioiden valmisteluun.
- Alueverkostotoiminnassa on potentiaalia kaupungin ja kuntalaisten vuorovaikutuksen sekä alueen yhteisöllisyyden kehittämisessä. Toiminta on kuitenkin tavoittanut vain osan alueen asukkaista ja toimijoista.
- Toivotaan mahdollisimman helppoja (ja nopeita) tapoja osallistua sekä parempaa keskusteluyhteyttä kaupungin ja kuntalaisten välille. Osallisuus keskittyy aktiivisiin kaupunkilaisiin. Hiljaisten ryhmien osallistamisessa haasteita.
- Sähköisen osallistumisen keinoja hyödynnetään satunnaisesti. Digitaalisia osallistumismahdollisuuksia tulisi olla tänä päivänä tarjolla laajemmin.
- Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ei ole tietoa tai tietoa mahdollisuuksista on ollut vaikea löytää ja se on hajallaan. Kaupungin verkkosivuilta on haasteita löytää etsimiään tietoja ja yksikköä/henkilöä, jonka puoleen voisi kääntyä.
- Osallistuminen koetaan näennäisosallistumisena, jos/kun ei tiedetä miten osallistuminen on huomioitu ja vaikuttanut lopputulokseen. Asiakas-/kuntalaispalautteen käsittely on epäselvää ja vaikutus epäilyttää.
- Kaupunkiaktiivismin toimintamahdollisuudet ovat epäselvät. Asukkaiden omaehtoista toimintaa toivotaan tuettavan paremmin. Järjestöt ja yhteisöt toivovat kaupungilta koordinaattori- ja viestintäapua.

Kaupunginhallituksen keskustelu, 5.11.2018

- Neljännen sektorin toimintamahdollisuuksien kehittäminen
- Digiosallistumisen kehittäminen
- Sosiaalisen median parempi hyödyntäminen
- Osallistuvan budjetoinnin valmistelulinjan käynnistäminen; huomiota alueellisen eriarvoisuuden vähentämiseen
- Hiljaisten ryhmien tavoittaminen
- Maahanmuuttajaneuvoston roolin arviointi
- Lasten ja nuorten osallistumisen mahdollisuuksien kasvattaminen, esim. alueen suunnitteluun
- Alueverkostoissa painotus alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden tarpeisiin ja aloitteisiin; yhdistysten ja yritysten mukaan saaminen olennaista
- Yrityskumppanuuden ja yritysluotsitoiminnan selvittäminen
- Yliopistoyhteistyön vahvistaminen
- Ryhmänjohtajien asukasillat
- Tilojen käytön yhdenvertaiset käyttöperiaatteet eri puolilla kaupunkia

2. Osallisuus- ja yhteisöllisyysmallin uudistuksen tausta ja mallin muutokset

Tampere – Sinulle paras myös osallisuudessa

Miten osallistumisen mallia on uudistettu?

- ✓ Tarkasteltu osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kumppanuutta asukkaiden-, asiakkaiden-, järjestöjen- ja yritysten näkökulmista
- ✓ Koottu yhteen kaupungin osallistumisen ja vaikuttamisen nykyisiä tapoja ja tukimuotoja
- ✓ Määritelty kaupungin strategiasta johdetut osallisuuden tavoitteet ja periaatteet
- ✓ Määritelty lähivuosien kehittämisen painopisteet
- ✓ Täsmennetty osallisuuden seuranta, arviointia ja mittaamista
- ✓ Tarkennettu osallisuuden johtamista, vastuita ja kaupunkiorganisaation yksiköiden tehtäviä

Tampereen strategia: osallisuus, yhteisöllisyys ja kumppanuus

Tampereella jokaisella on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa, kohdata muita ihmisiä ja toteuttaa itseään.

Kaupunki toimii monialaisen osaamisen aktiivisena verkottajana. Yhteistyö yritysten, asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin välillä on tiivistä ja tuottaa toimintaan osallistuville lisäarvoa.

Uudistumiskyky pohjautuu toimintaympäristön muutosten ja asiakkaiden (asukas, vierailija, yritys, yhteisö) tilanteen ja tarpeiden tunnistamiseen ja ymmärtämiseen. Tietoa hyödynnetään yhdessä asiakkaiden ja muiden kumppaneiden kanssa.

Eri alueiden ja väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja kavennetaan. Hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistäminen on myös turvallisuuden edistämistä.

Palveluja kehitetään yhdessä käyttäjien, asukkaiden ja kumppanien kanssa kokeilemalla, oppeja jakamalla ja mahdollisuuksista viestimällä.

Yhteisöjen aktiivisuutta tukemalla kaupunki mahdollistaa vapaaehtoista hoivaa ja vertaistukea, harrastamista ja matalan kynnyksen kaupunkikulttuuria sekä osaamisen, palvelujen ja tavaroiden jakamista.

Kaupunki avaa omaa toimintaansa, kehityshankkeitaan ja haasteitaan yrityksille ja yhteisöille uusien liiketoimintamahdollisuuksien synnyttämiseksi.

Tampere luo aloitteellisesti ja aktiivisesti verkostoja ja kumppanuuksia muiden toimijoiden kanssa.

Palvelujen lähtökohtana on ymmärrys asiakkaan kokonaistilanteesta ja yksilöllisten ratkaisujen löytäminen haluttujen vaikutusten aikaansaamiseksi.

Kaupunki tukee yhteisöjen syntymistä ja toimintaa tarjoamalla niiden käyttöön tilaa, tietoa, neuvontaa ja ohjausta, verkostoja sekä uusia teknologioita ja toimintamalleja.

Tamperelaisia kannustetaan aktiiviseen, omaa ja yhteisöjen hyvinvointia edistävään toimintaan luomalla olosuhteita ja tarjoamalla omaehtoisuutta tukevaa tietoa ja ratkaisuja.

Tavoitteena paras asiakas- ja asukaskokemus.

Toimintaympäristö haastaa uudistumaan

Muuttuva kansalaisyhteiskunta

Toisaalta:

- o kaupunkiaktivismiin (neljännen sektorin) nousu
- o vapaaehtoistoiminnan kasvu
- o osallistumisen tapojen monipuolistuminen (mm. pop up –vapaaehtoistoiminta)

Toisaalta:

- o ääriliikettä ja julkisen keskustelun koventuneet äänenpainot (ml. vihapuhe)
- o poliittisen osallistumisen eriarvoistuminen
- o joissain yhdistyksissä aktiivien ikääntyminen ja toiminnan hiipuminen

Muutostrendit

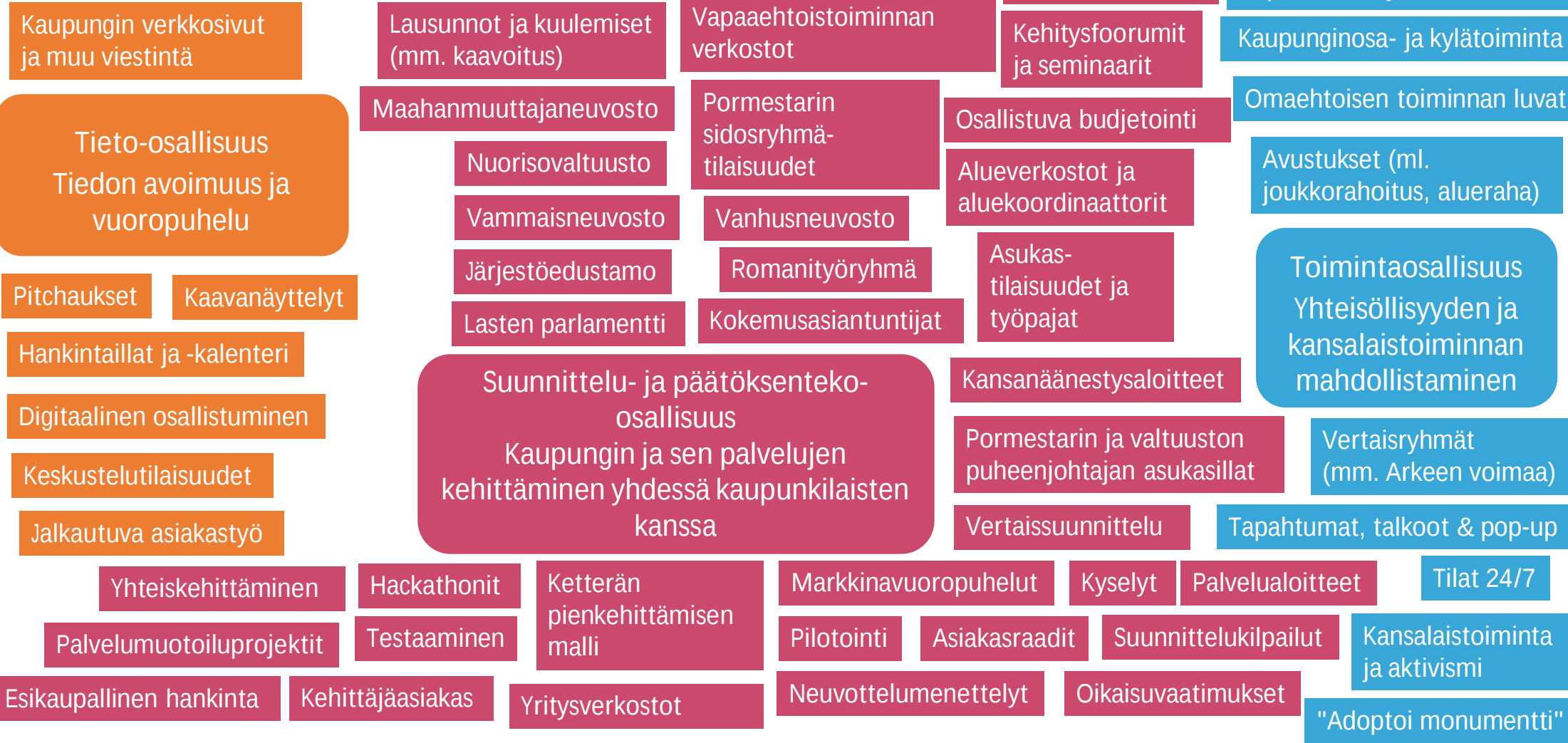
- o muuttuva kansalaisyhteiskunta
- o kaupungistuminen
- o hyvinvointierojen kasvu
- o väestön kasvu
- o ikääntyminen
- o ilmastonmuutos, jakamistalous, kiertotalous
- o työn murros
- o digitalisaatio (ml. some)
- o sote-rakenneuudistus ja kunnan muuttuva rooli

Tampereen potentiaali käyttöön

- + Vireä ja aktiivinen yhdistyskenttä; noin 1 900 yhdistystä
- + Monimuotoista kaupunkiaktivismia; Kaarikoirat, Romu & Random, Lisää kaupunkia Tampereelle -ryhmä, Ravintolapäivä, puistokirppikset, Villi Vyöhyke jne.
- + Hiedanranta kansalaistoiminnan alustana; Living Lab
- + Onnistuneet aluekehityshankkeet; Peltolammi-Multisilta, Tesoma, Hervanta
- + Edelläkävijä järjestöyhteistyön rakenteiden luomisessa; Järjestöedustamo
- + Tampereen kaupunki houkutteleva vapaaehtoistoiminnan järjestäjänä; yli 1 200 vapaaehtoista
- + Tampereen maine kuntademokratian suunnannäyttäjänä; lasten parlamentti
- + Tutkimuksen ja oppilaitosten monialaisuus ja uudistumiskyky; T3
- + Yritysten, korkeakoulujen ja sidosryhmien sitoutuneisuus kaupungin kehittämisessä; Smart Tampere -kehitysohjelmatyö, yhteiskehittämisen verkostot ja ekosysteemit
- + Tampereen kokemus innovatiivisista hankinnoista; allianssit, hackathon-innovaatiokilpailut, nopeat kokeilut, dynaamiset sote-hankinnat, innovaatiokumppanuus

Osallisuuden muotoja Tampereella; haasteena näkyvyys ja kytkentä suunnitteluun ja päätöksentekoon

3. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tavoitteet ja periaatteet

Osallisuus ja yhteisöllisyys kaupungin toimintatapana

TOIMIMME YHDESSÄ

- Toimimme kumppanina ja mahdollistajana asukkaille, yrityksille ja yhteisöille.
- Luomme alustoja ja mahdollisuuksia verkostoitua, kokeilla ja kehittää yhdessä.
- Olemme luotettavia ja innostavia kumppaneita.

TOIMIMME VASTUULLISESTI

- Kannamme vastuuta hyvinvoinnista ja ympäristöstä toimimalla ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.
- Edistämme toiminnallamme yhdenvertaisuutta ja turvallisuutta.

TOIMIMME AVOIMESTI JA ROHKEASTI

- Viestimme mahdollisuuksista ja toimimme läpinäkyvästi ja vuorovaikutteisesti.
- Kehitämme ja kokeilemme ennakkoluulottomasti ja tavoitteellisesti.

OSALLISUUDEN JA YHTEISÖLLISYYDEN TAVOITTEET: *

- Yhteisöllinen toiminta ja osallistuminen ovat lisääntyneet.
- Asukas- ja asiakaskokemus on parantunut.
- Alueen innovaatiotoiminta on vahvistunut.

OSALLISUUDEN JA YHTEISÖLLISYYDEN PERIAATTEET:

- Kaupungin ja sen palvelujen kehittäminen yhdessä kaupunkilaisten kanssa
- Yhteisöllisyyden ja kansalaistoiminnan mahdollistaminen
- Tiedon avoimuus ja vuoropuhelu

Sinulle paras – Tampereen strategia 2030

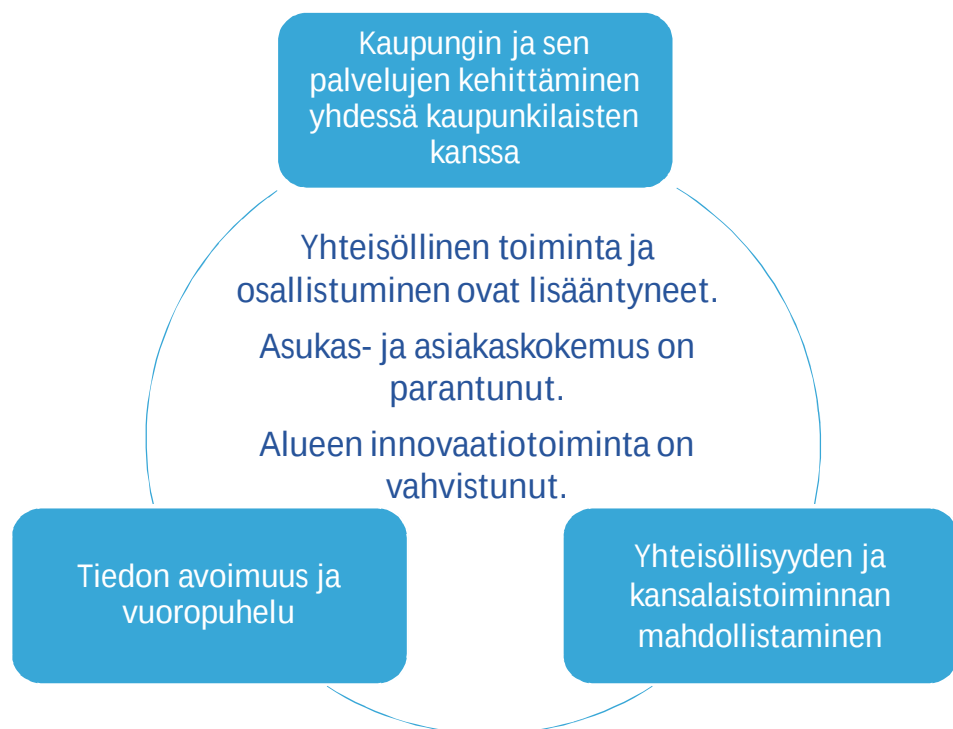
TAMPEREEN KAUPUNKI

* Tampereen strategian valtuustokauden tavoitteet

5.6.2019

14

Tavoitteet ja periaatteet ohjaavat toimintaa

Osallisuus ja yhteisöllisyys on kaupungin toimintatapa, jota kaikkien kaupungin työntekijöiden tulee kunnioittaa ja noudattaa.

Kaupungin ja sen palvelujen kehittäminen yhdessä kaupunkilaisten kanssa
Hyödynnämme asukkaiden, asiakkaiden, yhteisöjen ja yritysten osaamista, asiantuntemusta ja motivaatiota palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa sekä kaupungin uudistamisessa. Tavoittelemme erityisesti kumppanuuksia, jotka tuottavat hyötyjä ympäröivään yhteiskuntaan. Tarjoamme osallistumisen mahdollisuuksia joustavasti ja monikanavaisesti. Varmistamme, että myös hiljaiset ryhmät saavat äänensä kuuluviin. Viihtyisämmän ja toimivamman kaupungin kehittämisen lisäksi ehkäisemme osallistumisella väestön eriarvoistumista ja edistämme kaupungin turvallisuutta.

Yhteisöllisyyden ja kansalaistoiminnan mahdollistaminen

Luomme asukkaille, asiakkaille, yhteisöille ja yrityksille uusia mahdollisuuksia hyödyntää kaupungin resursseja kuten ympäristöä, osaamista, tiloja ja dataa. Arvostamme eri tahojen panosta kaupungin kehittämiseksi.

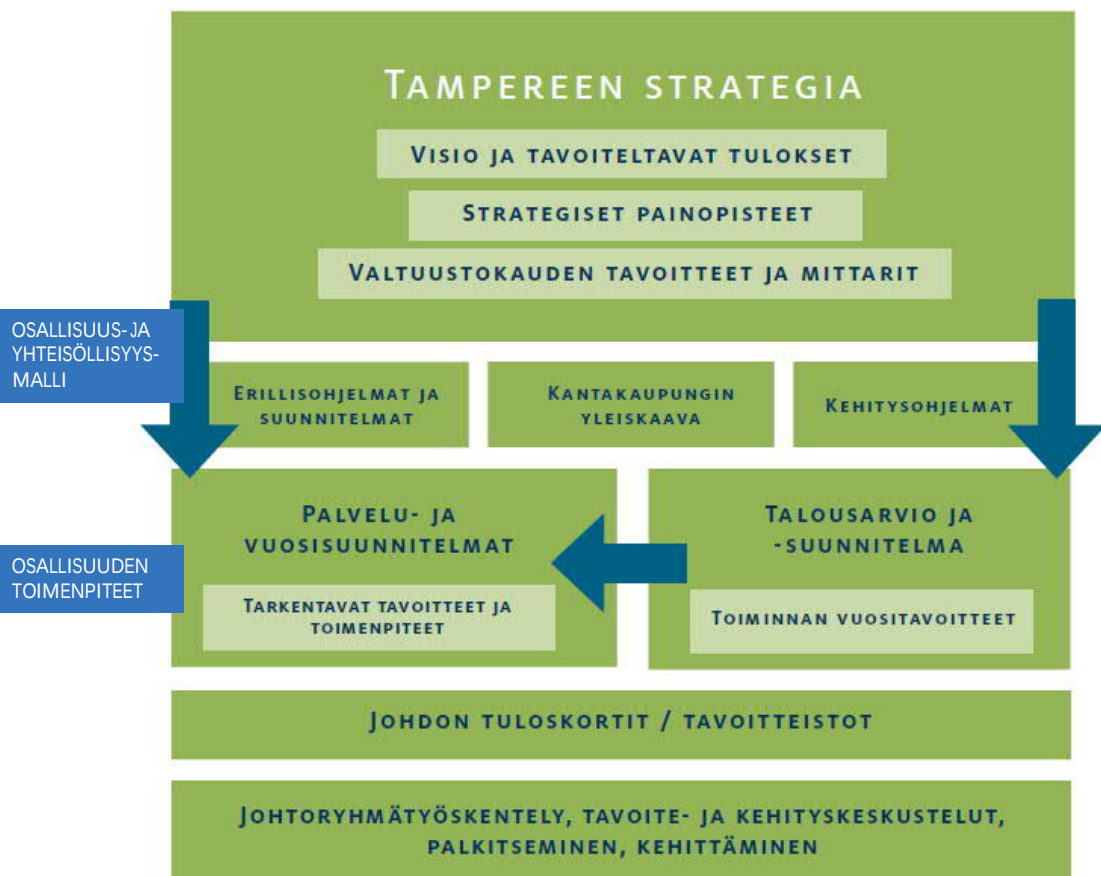
Tiedon avoimuus ja vuoropuhelu

Arvostamme asukkaiden, asiakkaiden, yhteisöjen ja yritysten erilaisia näkemyksiä. Käymme näkemyksistä aitoa keskustelua ja olemme avoimia uusille ideoille. Pidämme tiedon käytettävissä olevista palveluista, osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista sekä päätöksenteosta avoimesti ja helposti saatavilla. Perustelemme tekemämme päätökset. Vaalimme yhteistyösuhteita olemalla kiinnostavia ja tasavertaisia kumppaneita – tulevaisuuden Tamperetta rakennetaan yhdessä.

4. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden johtaminen, seuranta ja arviointi

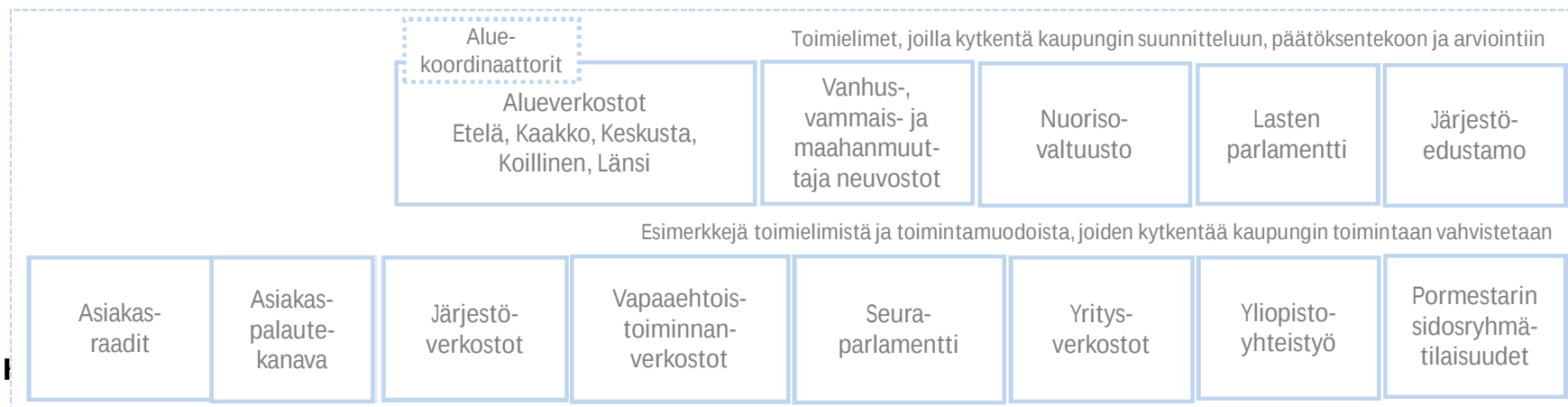
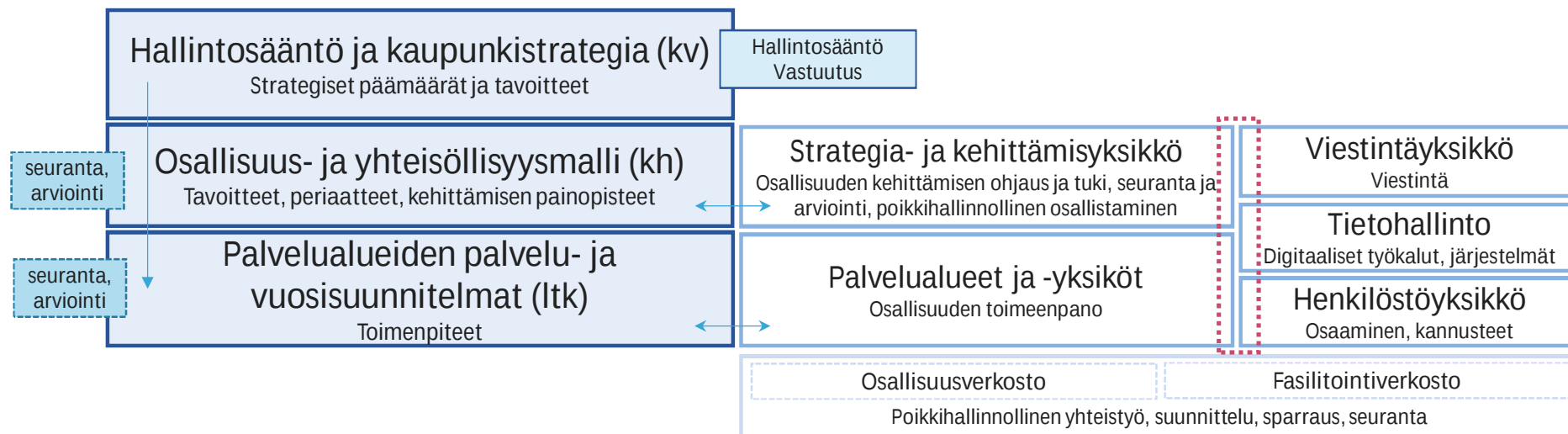
Osallisuus- ja yhteisöallisyysmalli osana Tampereen strategista johtamisjärjestelmää

Koko kaupunkia koskevat strategiasta johdetut osallisuuden tavoitteet ja periaatteet sekä lähivuosien kehittämisen painopisteet on määritelty **osallisuus- ja yhteisöallisyysmallissa**. Kaupunginhallitus seuraa osallisuuden toteutumista vähintään kerran kaksivuotisen toimikautensa aikana. Mallin muutostarpeita arvioidaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä neljän vuoden välein.

Lautakuntien **palvelu- ja vuosisuunnitelmissa** määritellään miten palvelualueet toteuttavat osallisuuden ja yhteisöallisuuden periaatteita omassa toiminnassaan **pitkällä aikavälillä**. Lisäksi lautakunnat määrittelevät palvelu- ja vuosisuunnitelmissa **tavat, joilla ne toteuttavat osallisuutta asettamiensa merkittävien tavoite- ja toimenpidekokonaisuuksien osalta**. Tämä vahvistaa osallisuuden suunnitelmallista kehittämistä, toteuttamista ja seuranta sekä edesauttaa osallisuuden kannalta merkittävien hankkeiden tunnistamista. Lautakunnat seuraavat ja arvioivat osallisuuden toteutumista osana palvelu- ja vuosisuunnitelman seuranta kolmannesvuosittain. Tampereen **kehitysohjelmissa** huomioidaan osallisuuden tavoitteet ja periaatteet.

Osallisuuden johtaminen, toimijat ja tehtävät

Osallisuus- ja yhteisöllisyysmallin arviointia ja mittaamista kehitetään vuosien 2019-2020 aikana; mittareita otetaan käyttöön vaiheittain

Esimerkki osallisuuden vaikuttavuuden arvioinnin sisällöstä

1. Osallisuuden vaikuttavuus -selvitys

- kyselytutkimus osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä osallistumisen vaikuttavuuden kokemuksista
- tiedonkeruu sidosryhmille suunnattavin kyselyin ja vaikuttamisfoorumien itsearviointeihin liitettynä
- toteutus vähintään valtuustokausittain

2. Kaupunkilaisten aloitteiden, ideoiden ja palautteiden edistymisen seuranta

- kuntalaisten ja osallisuusryhmien (kuntalais)aloitteiden jatkuva seuranta ja vaiheiden näkyväksi tekeminen (esim. liikennevaloseuranta)
- myös muiden ideoiden ja palautteiden seuranta sekä käsittelyaikojen muutokset

3. Muita mittareita esim.

- kansalliset mittarit (THL; merkityksellisyys, luottamus, aktiivinen osallistuminen)
- kaupunkilaisten näkemykset ja kokemukset Tampereesta, kaupungin palveluista ja niiden saatavuudesta
- äänestysaktiivisuus kunnallisvaaleissa

4. Mallin arviointi ja arvioinnin kehittäminen yhteistyössä yliopiston ja muiden kaupunkien kanssa

5. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämisen lähivuosien painopisteet

Osallistuva budjetointi

Joukkorahoitus

Digiosallistuminen

Vaikuttamistoimielimet ja -foorumit

Yrityskumppanuuden uudet konseptit

Kansalaistoiminnan tuen palvelut

Vapaaehtoistoiminta

ASUKKAAT JA JÄRJESTÖT

Osallistuva budjetointi

Mitä? Kokeillaan osallistuvaa budjetointia kaupunkitasoisesti osana vuoden 2020 talousarviota 600 000 € määrärahalla*. Kokeilu kohdennetaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen ja pahoinvoinnin ehkäisyyn. Kaupunki ohjaa prosessia, mutta luovuttaa suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanovaltaa kuntalaisille, yhdistyksille, järjestöille ja muille toimijoille. Kokeilu toteutetaan alueverkostojen toiminta-alueiden mukaisena (ml. budjetin jakaminen väestömäärän suhteessa viidelle alueelle ja yhteen koko kaupunkia koskevaan osaan). Aluerahan jakaminen yhdistetään kokeiluvuotena osallistuvan budjetoinnin määrärahaan. Aluekoordinaattoreilla, palvelualueiden asiantuntijoilla ja kaupungin viestinnällä on olennainen rooli kokeilun eri vaiheiden toteutuksessa ja alueiden aktivoimisessa. Äänestyksessä jokaisella 12 vuotta täyttäneellä tamperelaisella on oikeus kannattaa alueellisia ja/tai koko kaupunkia koskevia ehdotuksia. Päätökset osallistuvan budjetoinnin vakiinnuttamisesta osaksi talousarvion valmistelua tehdään kokeilun kokemusten pohjalta.

Miksi? Osallistuva budjetointi on kansalaisten toimijuutta vahvistava suoran osallistumisen menetelmä. Siinä kansalaiset otetaan mukaan yhteisten verovarojen käyttöä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Osallistuva budjetointi parantaa demokratian toteutumista sekä muuttaa viranomaisvalmistelua ja poliittista päätöksentekoa avoimemmaksi ja läpinäkyvämmäksi. Suomessa menetelmän käyttö on yleistynyt ja tällä hetkellä useat suomalaiskunnat valmistelevat omia osallistuvan budjetoinnin kokeilujaan. Tampereella on toteutettu onnistuneesti osallistuvaa budjetointia soveltavia kokeiluja erityisesti nuorisopalveluissa ja aluekehittämisessä. Viimeisimpinä rohkaisevia kokemuksia on saatu liikunta- ja nuorisoyksikön sekä kasvatus- ja opetuspalvelujen toteuttamasta Masseista mahiksia -kokonaisuudesta sekä alueverkostojen alueellisten määrärahojen jakamisesta.

Tulokset? Osallistuvalla budjetoinnilla vastataan kaupunkilaisten toiveisiin uusista vaikuttamismahdollisuuksista ja edistetään päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. Samalla vahvistetaan kehittämisen kuntalaislähtöisyyttä ja alueverkostojen roolia. Parhaimmillaan menetelmä edistää toimijoiden välisten kumppanuuksien syntymistä, luottamuksen rakentumista ja yhteisen näkemyksen syntymistä.

* talousyksikön ehdotus

ASUKKAAT JA JÄRJESTÖT

Joukkorahoitus

Mitä? Jatketaan institutionaalisen joukkorahoituksen kokeilua. Samalla jatketaan myös tamperelaiset joukkorahoituskampanjat yhteen kokoavan ja niiden markkinointia edistävän Mesenaatti.me/tampere -alustan ylläpitoa. Joukkorahoitus on keino edistää kansalais- ja yhteisölähtöistä toimintaa ja osallisuutta. Joukkorahoituksesta viestitään aktiivisesti sekä järjestetään valmennuksia. Konsepti määritellään keväällä 2019 toteutetun pormestarin joukkorahoituskokeilun kokemusten ja toteutettavan arvioinnin pohjalta.

Miksi? Tampereen kaupunki on kokeillut onnistuneesti institutionaalista joukkorahoitusta kevään 2019 ajan yhteistyössä Mesenaatti.me-yhteisörahoituspalvelun kanssa. Pormestarin joukkorahoitusmalli on ollut kokeilu, jolla on selvitetty yhteisölähtöisen toiminnan tukemista joukkorahoituksen ja kaupungin rahoituksen yhdistelmänä. Kokeilussa kaupunki tukee mukaan valittuja asukas- ja yhteisölähtöisiä kampanjoita 40 prosentin osuudella tai enintään 5 000 eurolla, jos kampanja on kerännyt joukkorahoituksella 60 prosenttia minimitavoitteestaan määräaikaan 24.5.2019 mennessä. Kokeilulle on varattu 20 000 euroa, joka jaetaan asetetut kriteerit parhaiten vastaaville asukas- ja yhteisölähtöisille kampanjoille. Tavoitteena on, että kampanjat elävöittävät kaupunkia, vahvistavat yhteisöllisyyttä sekä tukevat asukkaiden osallistumista ja alueiden omaleimaisuutta.

Tulokset? Institutionaalisen joukkorahoituksen malli edustaa kaupungille uudenlaista muotoa rahoittaa ja tukea asukas- ja yhteisölähtöistä toimintaa ja täydentää hyvin jo käytössä olevia kaupungin avustusmuotoja. Pormestarin joukkorahoituskokeilu on osoittanut, että kiinnostusta joukkorahoituksen hyödyntämiselle on laajasti tamperelaisten keskuudessa. Joukkorahoitusmalli on keino edistää kuntalaisten omaehtoista aktiivisuutta ja tukea myös neljännen sektorin toimijoita, jotka tällä hetkellä jäävät kaupungin vakiintuneempien avustusmuotojen ulkopuolelle.

Kokeilu numeroina

Kokeiluun haki 14 kampanjaa, joista 11 valittiin mukaan pormestarin joukkorahoituskokeiluun.

10 kampanjaa keräsi rahoituksen hankkeille, jotka toteutuvat vuoden 2019 aikana.

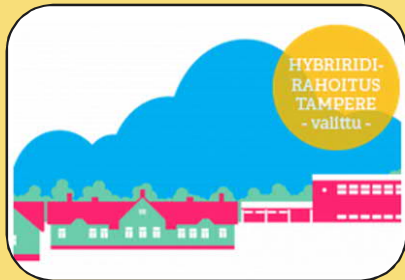
Kaupunki rahoitti hankkeita yhteensä 10 420 eurolla.

Kampanjat keräsivät joukkorahoitusta yhteensä 23 281 euroa 235 rahoittajan voimin.

Kaupungin tukemat kampanjat

TAMPERE.
FINLAND

Elämää Järvensivun koulun
pihaan,
Järvensivun koulun
vanhempainyhdistys ry ja
Järvensivun omakotiyhdistys ry
yht. 3 905 €

Yhteisöllinen ruukkupuutarha
Tuomikirkonkadulle,
Urbaani Tampere ry
yht. 2 645 €

Lapsella on oikeus
LAPSUUDEN
KESIIN
Lahjoita lapselle kesämuistoja,
Setlementti Tampere
ry/Wihreä Puu
yht. 1 640 €

Popup Hervanta 2019-
tapahtuma,
Ysti ry
yht. 1 845 €

Venlan Vierittäjät – Ikäihmisten
ulkoilemaan,
Tampereen Hervantalaiset ry
yht. 1 320 €

Yhteisösauna Tampereelle,
Artteli ry
yht. 5 360 €

Luvallisia graffitiseiniä
Tampereen lähiöihin,
SirkusRakkausPumPum ry
yht. 2 053 €

Nuorten Kaukajärvi,
Kaukajärven Lions Club
yht. 2 135 €

Hiedanranta-kuosi,
Hiedanrannan Paja ry
yht. 6 316 €

Yetitablet Kotipirttiin,
Kotipirtti ry
yht. 6 500 €

TAMPEREEN KAUPUNKI

ASUKKAAT, ASIAKKAAT, JÄRJESTÖT JA YRITYKSET

Digiosallistuminen

Mitä? Digitaalisia osallistumismahdollisuuksia kehitetään käynnistämällä digitaalisen osallistumisalustan kehittämisprojekti. Tavoitteena on osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen kokoamalla osallistumista, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista koskevat työkalut ja tieto yhdelle alustalle. Keväällä 2019 on toteutettu laaja kartoitus palvelualueiden osallisuustyötä tekevien työntekijöiden kokemuksista sähköisen osallistumisen nykytilasta ja kehittämisen tarpeista sekä haastateltu kuntalaisia heidän tarpeistaan. Alustan määrittelytyötä jatketaan tähän mennessä toteutetun esikartoituksen ja tarvemäärittelyn pohjalta. Alustan toteuttaminen vaiheistetaan ja sitä rakennetaan huomioiden osallisuusmallin esitykset ja esikartoituksessa esille nousseet tarpeet ja huomiot. Etäosallistumismahdollisuuksia sekä virtuaalisia tapahtumia lisätään mm. koskien alueverkoston toimintaa sekä pormestarin asukasiloja. Lisäksi varmistetaan, että kullakin alueverkostolla on käytössä toimiva tiedotuskanava kaupungin verkkosivujen yhteydessä tai erillisellä sivustolla/portaalina.

Miksi? Osallisuusmallin arvioinnin yhteydessä on todettu, että digitaalisten osallistumiskanavien hyödyntäminen kaupungilla on puutteellista. Kaupungilla ei ole sidosryhmiensä osallistamisessa käytössä vakiintuneita digitaalisen osallistumisen ratkaisuja ja työkaluja vaan eri yksiköt hyödyntävät parhaaksi kokemiaan työkaluja. Digitaalisia osallistumismahdollisuuksia tarjotaan ja hyödynnetään satunnaisesti. Kaupunkilaisilta saadun palautteen mukaan keskeisiä haasteita ovat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevan tiedon löytäminen, epäselvyys osallisuusprojektien etenemisestä sekä oman osallistumisen vaikutuksesta lopputuloksiin. Vakiintuneiden ratkaisujen ja menettelytapojen puute heikentää asukkaiden ja yhteisöjen osallistumisintoa.

Tulokset? Osallistumisalusta helpottaa merkittäväällä tavalla osallisuustiedon löytämistä, asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon osallistumista sekä resurssien parempaa hyödynnettävyyttä. Osallisuuden vaikutusten läpinäkyvyyttä parannetaan osallisuusprojektien, aloitteiden ja palautteiden käsittelyn etenemisen seurannalla. Kaupungin osallisuustyötä ja -menetelmiä tehdään näkyväksi kuvaamalla ne alustalla, jolloin ne on myös laajemmin hyödynnettävissä koko kaupungin laajuisesti. Digitaalisia osallistumisen kanavia kehittämällä voidaan myös paremmin tavoittaa niitä, jotka tällä hetkellä eivät osallistu. Osallistumista helpotetaan myös mahdollistamalla etäosallistuminen laajemmin erilaisiin tilaisuuksiin.

ASUKKAAT, ASIAKKAAT JA JÄRJESTÖT

Vaikuttamistoimielimet ja -foorumit

Mitä? Kaupungin vaikuttamistoimielinten roolia kaupungin toiminnan suunnittelussa vahvistetaan. Palvelualueet hyödyntävät toimielimiä ja foorumeita palvelujen kehittämisessä jo suunnittelun varhaisessa vaiheessa (mm. vaikutusten ennakkoarviointi). Toimielimille määritellään toiminnan ja talouden suunnitteluprosessissa vaiheet, joissa ne rikastavat suunnittelua omalla asiantuntemuksellaan. Järjestöedustamon kanssa edistetään hiljaisten väestöryhmien osallistumista ja kerätään kokemustietoa kuntalaisten hyvinvoinnista. Alueverkostojen ulkoista viestintää lisätään, jotta ne tavoittavat laajemmin eri-ikäisiä asukkaita ja alueen järjestöjä ja yrityksiä. Verkostoissa edistetään myös alueen toimijoiden toimintamahdollisuuksia ja eri tahojen yhteen saattamista. Pormestarin ja valtuuston puheenjohtajan asukasiltoja toteutetaan alueverkostojen alueilla kiertävien iltojen lisäksi verkkolähetyksinä, jolloin keskustelussa keskitytään koko kaupunkia koskevien teemojen käsittelyyn. Palvelualueita ja -yksiköitä kannustetaan hyödyntämään asiakasraateja palvelujen asiakaslähtöisyyden kehittämisessä ja palautteen analysoinnissa. Selvitetään verkkopaneelina toteutettavan asiakas-/asukasraadin toteutusmahdollisuudet ja -tarpeet.

Miksi? Kaupunki on nimennyt asiakasryhmäkohtaiset toimielimet nuorten, vanhusten, vammaisten ja maahanmuuttajien osallistumisen varmistamiseksi. Lisäksi on perustettu toimielimet lasten, järjestöjen ja liikuntaseurojen kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamiseksi. Tampereella toimii myös viisi hyvinvointikeskuksiin kiinnittyvää alueverkostoa edistämässä alueellisten palvelujen ja osallisuuden kehittämistä. Osassa palveluja toimii asiakasraateja. Kaupungin osallistumiskanavat nähdään pääosin toimivina ja vakiintuneina, mutta niiden kytkentää päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen tulee parantaa. Toimielinten jäsenet toivovat mahdollisuutta osallistua kohderyhmäänsä koskevien asioiden ja hankkeiden valmisteluun nykyistä varhaisemmassa vaiheessa. Alueverkostotoiminnassa koetaan olevan potentiaalia erityisesti kuntalaisten kanssa tehtävän vuorovaikutuksen sekä alueen yhteisöllisyyden kehittämisessä; toisaalta toiminta on tavoittanut vain osan alueiden asukkaista ja toimijoista. Palvelujen kehittämiseen kaivataan toimivia tapoja asiakkaiden asiantuntemuksen ja kokemuksen hyödyntämiseksi.

Tulokset? Systemaattisella yhteistyöllä valmiiksi organisoitujen ryhmien kanssa sekä asiakas- ja kokemustiedon keräämisellä parannetaan toiminnan kehittämistä ja päätöksentekoa vaivattomasti ja tehokkaasti. Myös palvelujen kehittäminen ja päätöksenteko perustuu näin syvempään ymmärrykseen kuntalaisten hyvinvoinnista ja tarpeista.

YRITYKSET JA YHTEISÖT

Yrityskumppanuuden uudet konseptit

Mitä? Arvioidaan Smart Tampere -kehitysohjelmassa kehitettyjen yrityskumppanuuden toimintamallien hyödyt ja vakiinnutetaan toimivimmat tavat osaksi kaupungin perustoimintaa. Osana elinkeinopoliittisen toimenpidesuunnitelman valmistelua selkiytetään kaupungin yrityskumppanuuden tulevaisuuden tavoitteet ja kaupunkitasoinen yrityskumppanuuden koordinaation vastuu ja eri toimijoiden roolit. Kaupunki avaa toiminnan ja talouden suunnitteluprosessissa tunnistettavia kaupungin keskeisiä haasteita ja kehitystarpeita yrityksille ja yhteisöille käynnistämällä vuotuisen Tampere Challenge -haastekilpailun (suunnittelukilpailu, nopeat kokeilut tms.) osana Smart Tampere -ohjelmaa. Kilpailulla etsitään innovatiivisia ratkaisuja yhteen tai useampaan talousarvion laadinnassa esille nousseeseen kriittiseen haasteeseen. Parhaat ehdotukset palkitaan pienin rahapalkinnoin ja parhaiten menestyvien yritysten on mahdollista päästä jatkokehittämään ratkaisuaan kaupungin kanssa toteutettavissa hankkeissa.

Miksi? Kumppanuudet yritysten ja yhteisöjen kanssa ovat kaupungille palvelujen järjestämisen, tuloksellisen toiminnan ja uudistumiskyvyn kannalta olennaisia. Yhä useammin menestyksellinen toiminta edellyttää molemminpuolisia hyötyjä tuottavia yhteistyösuhteita. Tampere on kehittänyt erilaisia kaupungin, yritysten, yhteisöjen ja oppi- ja tutkimuslaitosten välistä vuorovaikutusta sekä yhteiskehittämistä parantavia toimintamalleja. Smart Tampere -kehitysohjelmassa on jatkettu kaupungin ja yritysten vuorovaikutuksen sekä kumppanuuden parantamista pilotoimalla monitoimijaisia ekosysteemejä. Kehitettyjä yhteistyömalleja ei ole kuitenkaan systemaattisesti arvioitu ja vakiinnutettu osaksi kaupungin perustoimintaa. Smart Tampere -ohjelmassa kehitettyjä innovatiivisia kaupungin, yritysten ja yhteisöjen yhteiskehittämisen ja hankinnan malleja tulee jatkokehittää ja arvioida siitä näkökulmasta, miten ne voisivat tulla osaksi palvelualueiden toimintaa. Yritysten ja yhteisöjen osaaminen on pitkälläkin aikavälillä syytä valjastaa kaupungin haasteiden ratkaisemiseen.

Tulokset? Otetaan koko kaupunkiyhteisö ratkomaan kaupungin kiperiä haasteita. Mahdollisuus löytää innovatiivisia ja tuottavuutta edistäviä ratkaisuja kaupungin haasteiden selättämiseen. Yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välisen kumppanuuden konkretisoiminen.

ASUKKAAT JA JÄRJESTÖT

Kansalaistoiminnan tuen palvelut

Mitä? Vahvistetaan kansalaistoiminnan mahdollisuuksia kokoamalla yhteen kaupungin nykyiset kansalaistoiminnan tukemiseen liittyvät palvelut ja uudistamalla ne asukkaiden ja yhteisöjen tarpeiden pohjalta. Kehittämisessä huomioidaan erityisesti viestinnän ja asiakaspalvelun uudistustarpeet. Kansalaistoiminnan tuen muotoja ovat mm. tilat, luvat, avustukset, yhteistyöverkostot, hankekäytännöt, viestintä ja viestintäkanavat sekä koulutukset ja neuvonta. Järjestöyhteistyön verkostoja vahvistetaan ja niistä viestitään aktiivisesti. Kaupungin ja järjestöjen kumppanuutta järjestöjen hankevalmistelussa vahvistetaan tarjoamalla järjestöille riittävän ajoissa tietoa kaupungin haasteista ja sparraamalla sekä puoltamalla ensisijaisesti näihin haasteisiin ratkaisuja luovia hankkeita. Kaupunki tukee järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan palveluohjauksen parantamista osallistumalla Pirkanmaalle valmisteilla olevan Lähellä.fi -verkkopalvelun kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Miksi? Tampereella on vireää kolmannen ja neljännen sektorin toimintaa, ja noin kolmasosa aikuisista osallistuu aktiivisesti järjestötoimintaan. Tampereen strategisena tavoitteena on toimia alustana asukkaiden ja yhteisöjen aktiivisuudelle sekä yhdessä tekemiselle. Yhteisöjen syntymistä ja toimintaa tukemalla edesautetaan vapaaehtoisen hoivan, vertaistuen ja hyvinvoinnin toteutumista. Järjestöt tuovat paljon ulkopuolista rahoitusta kaupunkiin ja niillä on myös merkittävä rooli hyvinvoinnin edistämisessä. Varsinaista kunta-järjestökumppanuutta täydentävin resurssein ja yhteisin tavoittein on kuitenkin vähän, vaikka yhteistyötä järjestöjen kanssa tehdään Tampereella paljon. Myöskään vakiintuneita, selkeitä ja avoimia käytäntöjä hankekumppanuuksien synnyttämiseen kaupungin ja järjestöjen välillä ei ole.

Tulokset? Parannetaan harrastamisen ja matalan kynnyksen kaupunkikulttuurin toimintamahdollisuuksia sekä edistetään osaamisen, palvelujen ja tavaroiden jakamista. Koska järjestöjen toiminta usein täydentää kaupungin palveluita, voidaan tiiviillä kunta-järjestöyhteistyöllä aikaansaada asiakkaan näkökulmasta yhtenäinen ja vaikuttava palvelukokemus. Yhteiskehittämällä ja sujuvin hankekäytännöin edistetään innovatiivisten hankkeiden kehittämistä ja niille ulkopuolisen rahoituksen saamista.

Esimerkki: 9 lapsiperhejärjestöä Tampereella

Toivat Tampereelle 4 miljoonaa euroa
sote-rahaa STEA-avustuksina

Työllistivät avustuksilla 80 työntekijää

Tekivät avustuksilla 35 000
asiakaskäyntiä

50 000 vapaaehtoisten tekemää
työtuntia

Kaupungin kumppanuus-
avustus 882 000 €

Lähde: Pirkanmaan Järjestö 2.0 -hanke

ASUKKAAT JA JÄRJESTÖT

Vapaaehtoistoiminta

Mitä? Vahvistetaan vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia Tampereen kaupungin ja järjestöjen sekä kaupungin sisäistä yhteistyötä lisäämällä. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatioresurssit kootaan verkostoksi, joka palvelee niin vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneita kuntalaisia, yhdistyksiä, yrityksiä kuin kaupunkiakin. Verkoston toiminta perustuu toimijoiden saumattomaan yhteistyöhön, toinen toiselta oppimiseen ja yhdessä kehittämiseen. Se hyödyntää toiminnassaan kaupungissa olemassa olevia kontaktipisteitä kuten Artteli-kumppanuustaloa ja hyvinvointikeskuksia. Artteli-kumppanuusyhdistyksen järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa kokoava Lähellä.fi -verkkopalvelu on olennainen osa verkoston toiminnan rakenteita. Kuntalaiselle verkoston toiminta näyttäytyy myös yhteistyönä toteutettuina tapahtumina ja tilaisuuksina, kuten vapaaehtoistoiminnan messuina, infoina, koulutuksina ja kiitosjuhlina. Päämääränä on laadukkaasti johdettu vapaaehtoistoiminta, johon vapaaehtoisen on helppo tulla mukaan.

Miksi? Vapaaehtoistoiminta edistää omaa ja yhteisöjen hyvinvointia, mutta sen osalta Tampereella on vielä paljon käyttämätöntä potentiaalia. Valtakunnallisen tutkimuksen mukaan yli puolet henkilöistä, jotka eivät ole tehneet vapaaehtoistyötä, haluaisivat siihen pyydettyään osallistua. Kaupunkiorganisaatiossa vapaaehtoistoiminnan resurssit ovat hajallaan ja toimintaa ei koordinoita koko konsernin tasolla. Niin kaupunkiorganisaation sisäisellä kuin kaupunkitasoisellakin yhteistyöllä koordinoitiresurssit saadaan tehokkaammin hyödynnettyä ja tavoitettua aiempaa paremmin vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneita. Vapaaehtoistoiminta ja julkiset palvelut voivat yhdessä saada aikaan tuloksia, joita kumpikaan taho ei kykene synnyttämään yksin.

Tulokset? Vapaaehtoistoiminta mahdollistaa vapaaehtoisen hoivan, vertaistuen ja harrastamisen. Toiminnalla tuetaan kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja toimia aktiivisesti oman sekä yhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi. Vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen keinoin asukkaille voidaan tarjota sellaista tukea, joka on ammattilaisille hankalaa ja jopa mahdotonta. Vapaaehtoistoiminnan järjestäminen ja sujuva mahdollistaminen parantaa palveluiden rinnalla toteutettuna kaupungin toiminnan vaikuttavuutta; esimerkkeinä kulttuuriluotsitoiminta kulttuurin saavutettavuuden edistäjänä ja Koukkuniemen & Mummon Kammarin yhteistyö.

Kaupunginhallituksen kehittämiskokouksen linjauseesitykset

Kaupunginhallituksen kehittämiskokous keskustelee ja linjaa

- Onko esitetyt osallisuus- ja yhteisöllisyysmallin tavoitteet ja periaatteet hyväksyttävissä?
- Onko mallin lähivuosien painopisteet hyväksyttävissä?
 - Toteutetaanko kaikkia painopisteitä, osaa painopisteistä, kaikkia/osaa painopisteitä sisällöllisin supistuksin vai tulisiko painopisteiksi nostaa joitakin muita kohteita?
- Millaisena luottamushenkilöt näkevät roolinsa osallisuus- ja yhteisöllisyysmallin toteutuksessa?

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Kiitos!

TAMPEREEN KAUPUNKI